

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WP3 - Przewodnik metodologiczny dotyczący
edukacji transformacyjnej w Europie

Przewodnik dla trenerów

Warsztat nr 3

„OCENA I EWALUACJA”

Opracowane przez

ACV

Erasmus+ | KA2 - Partnerstwa strategiczne | Projekt nr 2023-1-IE01-KA220-VET-000159740

Ten projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

TRANSFORM

Wprowadzenie

- W dzisiejszym zróżnicowanym krajobrazie edukacyjnym ocena i ewaluacja odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu równości i integracji. Moduł ten poświęcony jest znaczeniu oceny jako narzędzia nie tylko do pomiaru efektów uczenia się, ale także do wspierania rozwoju uczniów i dostosowywania strategii nauczania. Badamy różne rodzaje oceny, zasady sprawiedliwej i włączającej oceny oraz integrację narzędzi cyfrowych w celu wspierania różnorodnych uczniów. Rozumiejąc te koncepcje, nauczyciele mogą projektować bardziej efektywne i integracyjne środowiska uczenia się, które zaspokajają potrzeby wszystkich uczniów, niezależnie od ich umiejętności lub pochodzenia.

Spis treści

- Rodzaje ocen: Formatywne, sumatywne i alternatywne
- Zasady sprawiedliwej i równej oceny
- Uniwersalne projektowanie dla nauki w ocenie
- Technologia i narzędzia cyfrowe
- Najlepsze praktyki
- Studia przypadków
- Refleksja końcowa
- Test

Rodzaje ocen

- ♦ **Ocena formatywna** (ocena na potrzeby uczenia się)

Ocena formatywna to ciągły i trwający proces. Służy do monitorowania procesu uczenia się uczniów i dostarczania natychmiastowych informacji zwrotnych w celu poprawy wyników.

Przykłady oceny formatywnej obejmują quizy, samooceny, wzajemne oceny i dyskusje w klasie. Metody te pomagają nauczycielom dostosować strategie nauczania do potrzeb uczniów.

Rodzaje ocen

- ◆ **Ocena sumatywna** (ocena uczenia się)

Oceny sumatywne są przeprowadzane na koniec okresu nauki. Ich celem jest ocena ogólnych osiągnięć uczniów na podstawie wcześniej określonych kryteriów.

Typowymi przykładami oceny sumatywnej są egzaminy końcowe, testy standaryzowane i projekty końcowe. W przeciwieństwie do ocen formatywnych, koncentrują się one na mierzeniu efektów uczenia się, a nie na kierowaniu doskonaleniem.

* **Kluczowa różnica:** Oceny formatywne koncentrują się na postępach i poprawie uczenia się, podczas gdy oceny sumatywne oceniają wyniki końcowe.

Rodzaje ocen

- ♦ **Oceny alternatywne** (ocenianie jako uczenie się)

Co to jest? Oceny alternatywne to nietradycyjne metody, które zapewniają uczniom różne sposoby zademonstrowania swojej wiedzy. Oceny te zachęcają do kreatywności, współpracy i krytycznego myślenia.

Przykłady ocen alternatywnych:

- Portfolio: zbiór prac uczniów, który pokazuje ich postępy na przestrzeni czasu.
- Oceny oparte na wynikach: działania takie jak prezentacje, odgrywanie ról i debaty, które wymagają od uczniów zastosowania ich wiedzy w rzeczywistych kontekstach.

Rodzaje ocen

- ◆ **Oceny alternatywne** (ocenianie jako uczenie się)

Przykłady ocen alternatywnych:

- Samoocena i ocena koleżeńska: uczniowie oceniają pracę własną lub rówieśników, promując refleksję i odpowiedzialność za naukę.
- Uczenie się w oparciu o projekty: uczniowie angażują się w rozwiązywanie problemów poprzez badania i pracę zespołową w celu opracowania rzeczywistych rozwiązań.

* Alternatywne oceny wspierają różne style uczenia się i sprzyjają głębszemu zrozumieniu tematu.

Zasady sprawiedliwej i równej oceny

- ◆ **Czym jest uczciwa i sprawiedliwa ocena?**
- Uczciwa i sprawiedliwa ocena zapewnia wszystkim uczniom, niezależnie od ich pochodzenia, umiejętności lub stylów uczenia się, równe szanse na wykazanie się wiedzą i umiejętnościami. Podejście to koncentruje się na inkluzywności, eliminowaniu uprzedzeń i dostosowywaniu ocen do zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych.

Zapewnienie uczciwych i sprawiedliwych ocen **zwiększa pewność siebie uczniów, ich motywację i ogólne wyniki w nauce.**

Zasady sprawiedliwej i równej oceny

- ◆ Kluczowe zasady uczciwej i sprawiedliwej oceny

1. Sprawiedliwość: oceny powinny być wolne od uprzedzeń i zapewniać wszystkim uczniom równe szanse na odniesienie sukcesu. Pytania i formaty nie powinny być niekorzystne dla żadnej grupy ze względu na język, kulturę lub umiejętności.

2. Dostępność: oceny muszą być dostosowane do potrzeb wszystkich uczniów, w tym osób niepełnosprawnych. Obejmuje to oferowanie różnych formatów, takich jak oceny ustne, pisemne lub cyfrowe.

3. Elastyczność: uczniowie powinni mieć różne sposoby zademonstrowania swojej wiedzy. Umożliwienie opcji takich jak prezentacje, projekty lub oceny w formie otwartych książek może sprawić, że oceny będą bardziej inkluzywne.

Zasady sprawiedliwej i równej oceny

- ◆ Kluczowe zasady uczciwej i sprawiedliwej oceny

4. Trafność: oceny powinny mierzyć to, co mają oceniać. Zadania powinny być zgodne z celami nauczania i odzwierciedlać rzeczywiste zastosowania wiedzy.

5. Rzetelność: oceny powinny dawać spójne wyniki w odniesieniu do różnych uczniów i warunków oceny. Przejrzyste rubryki i dobrze zdefiniowane kryteria oceniania pomagają utrzymać wiarygodność.

6. Przejrzystość: uczniowie powinni zrozumieć oczekiwania i kryteria oceniania przed przystąpieniem do oceny. Dostarczenie jasnych instrukcji, rubryk i przykładów zapewnia przejrzystość.

Zasady sprawiedliwej i równej oceny

- ◆ Kluczowe zasady uczciwej i sprawiedliwej oceny

7. Ciągła informacja zwrotna: ciągła informacja zwrotna pomaga uczniom zrozumieć ich postępy i obszary wymagające poprawy. Oceny formatywne i konstruktywne komentarze zachęcają do rozwoju poprzez dostarczanie aktualnych, konkretnych i praktycznych spostrzeżeń. Ważne do rozważenia:

- Skuteczna informacja zwrotna powinna być jasna, wspierająca i skoncentrowana na poprawie, a nie tylko na podkreślaniu błędów.
- Zachęcanie do autorefleksji i informacji zwrotnych od rówieśników dodatkowo wzmacnia naukę i zaangażowanie.

Uniwersalne projektowanie dla nauki w ocenie

- ♦ **Czym jest uniwersalne projektowanie dla nauki (UDL) w ocenianiu?**

Uniwersalne projektowanie dla nauki (UDL) w ocenie to ramy, które zapewniają, że oceny są dostępne i integracyjne dla wszystkich uczniów. Koncentruje się na usuwaniu barier i zapewnianiu elastycznych opcji oceny

* **UDL w ocenie zapewnia sprawiedliwość poprzez zmniejszanie barier i wspieranie różnorodnych potrzeb edukacyjnych, prowadząc do bardziej sprawiedliwych wyników edukacyjnych.**

Uniwersalne projektowanie dla nauki w ocenie

- ◆ Kluczowe zasady UDL w ocenianiu

- 1. Wiele sposobów reprezentacji:** dostarczanie treści oceny w różnych formatach, w tym tekstowych, dźwiękowych, wizualnych i w alfabecie Braille'a, aby dostosować się do różnych stylów uczenia się.
- 2. Różne sposoby zaangażowania:** pozwalają uczniom wybrać metody oceny, które najlepiej pasują do ich mocnych stron, zapewniając motywację i aktywne uczestnictwo.
- 3. Wiele sposobów działania i wyrażania:** umożliwia uczniom zademonstrowanie swojej wiedzy za pomocą różnych formatów, takich jak zadania pisemne, prezentacje ustne, projekty cyfrowe lub zadania oparte na wynikach.

Technologia i narzędzia cyfrowe

♦ Rola technologii

- Zwiększa dostępność i elastyczność dla różnych uczniów.
- Zapewnia natychmiastową informację zwrotną i oparte na danych spostrzeżenia dotyczące spersonalizowanej nauki.
- Obsługuje oceny adaptacyjne w celu zaspokojenia różnych potrzeb edukacyjnych.

♦ Kluczowe narzędzia cyfrowe do oceny

1. Quizy i testy online: takie jak Formularze Google, Kahoot i Quizizz tworzą interaktywne i angażujące oceny.
2. Systemy zarządzania nauczaniem (LMS): platformy takie jak Moodle i Blackboard oferują ustrukturyzowane metody oceny.

Technologia i narzędzia cyfrowe

- ◆ **Kluczowe narzędzia cyfrowe do oceny**

3. E-Portfolio: cyfrowe portfolio za pośrednictwem Mahara i Seesaw pomaga śledzić postępy uczniów.

4. Sztuczna inteligencja i testy adaptacyjne: Platformy oparte na sztucznej inteligencji, takie jak CenturyTech i DreamBox, personalizują doświadczenia związane z oceną.

5. Platformy oceny koleżeńskiej i samooceny: Narzędzia takie jak Padlet i Flipgrid zachęcają do wspólnej oceny i przekazywania informacji zwrotnych.

Narzędzia cyfrowe sprawiają, że oceny są bardziej angażujące, spersonalizowane i inkluzywne, zapewniając każdemu uczniowi równe szanse na zademonstrowanie swoich umiejętności.

Studia przypadków

- ♦ **Studium przypadku 1:** Centrum szkolenia zawodowego w Hiszpanii przeprojektowało swoje oceny z wykorzystaniem zasad UDL. Wprowadzono wiele formatów oceny, w tym prezentacje ustne, wizualne portfolio i cyfrowe quizy. W rezultacie zaangażowanie uczniów wzrosło o 40%, a uczniowie niepełnosprawni zgłosili większą pewność siebie w demonstrowaniu swojej wiedzy.

Oceny włączające poprawiają wyniki nauczania, dostosowując się do zróżnicowanych potrzeb i mocnych stron uczniów.

Studia przypadków

- ◆ **Studium przypadku 2:** Uniwersytet w Finlandii wdrożył oceny adaptacyjne oparte na sztucznej inteligencji przy użyciu DreamBox. System dostosowywał trudność pytań na podstawie odpowiedzi studentów, zapewniając spersonalizowane informacje zwrotne w czasie rzeczywistym. Takie podejście pomogło studentom z trudnościami w uczeniu się poprawić swoje wyniki o 25% w ciągu semestru.
- ◆ **Studium przypadku 3:** Instytut zawodowy w Niemczech zintegrował wzajemną i samoocenę za pomocą Padlet i Flipgrid. Uczniowie przekazywali sobie nawzajem informacje zwrotne na temat swoich praktycznych projektów, co poprawiło współpracę, krytyczne myślenie i umiejętności autorefleksji.

Refleksja końcowa

Ocenianie nie powinno być dokonywane jedynie wobec uczniów, ale powinno być dokonywane dla uczniów . — Grant Wiggins

W ocenie włączającej nie chodzi tylko o mierzenie wiedzy - **chodzi o umożliwienie każdemu uczniowi zaprezentowania swoich mocnych stron w sprawiedliwym i wspierającym środowisku** . Stosując różnorodne metody oceny, tworzymy możliwości rozwoju, zaangażowania i sukcesu dla wszystkich uczniów. Zaangażujemy się w ponowne przemyślenie oceny jako narzędzia integracji, równości i ciągłego doskonalenia. Niewielkie zmiany w ocenianiu mogą mieć duży wpływ na proces uczenia się uczniów.

Referencje

- Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7-74.
<https://doi.org/10.1080/0969595980050102>
- Brown, G. T. L. (2019). *Assessment of student achievement*. Routledge.
- McMillan, J. H. (2020). *Classroom assessment: Principles and practice for effective standards-based instruction* (7th ed.). Pearson.
- Universal Design for Learning Guidelines. (2018). CAST. Retrieved from <https://www.cast.org/impact/universal-design-for-learning-udl>
- Álvarez Méndez, J. M. (2013). *Evaluar es comprender: La evaluación como aprendizaje*. Morata.

Referencje

- Santos Guerra, M. A. (2014). La evaluación como aprendizaje: Narrativa de una experiencia. Narcea.
- González Pérez, A. M., & Pérez Gómez, A. I. (2016). Evaluación educativa: Conceptos, enfoques y tendencias. Pearson Educación.
- Wiggins, G. (1998). Educative assessment: Designing assessments to inform and improve student performance. Jossey-Bass.

Test

1. Jaki jest główny cel oceny formatywnej?

- a) Mierzenie ogólnych osiągnięć uczniów na koniec kursu.
- b) Zapewnienie natychmiastowej informacji zwrotnej i wspieranie postępów w nauce
- c) Porównywanie wyników uczniów w różnych szkołach
- d) Zastąpienie oceny sumatywnej

Test

2. Która z poniższych zasad NIE jest zasadą uczciwej i sprawiedliwej oceny?

- a) Dostępność
- b) Elastyczność
- c) Złożoność
- d) Przejrzystość

Test

3. Uniwersalne projektowanie dla nauki (UDL) w ocenie koncentruje się na:

- a) Stworzenie uniwersalnej oceny dla wszystkich uczniów.
- b) Zapewnienie wielu sposobów reprezentacji, zaangażowania i ekspresji
- c) Eliminowanie ocen w celu zmniejszenia stresu uczniów
- d) Stosowanie wyłącznie standardowych testów do oceny uczniów.

Test

4. Które narzędzie cyfrowe jest powszechnie używane do oceny adaptacyjnej?

- a) Formularze Google
- b) DreamBox
- c) Padlet
- d) Flipgrid

Test

5. Oceny alternatywne obejmują wszystkie z poniższych Z WYJĄTKIEM:

- a) Portfolio
- b) Oceny oparte na wynikach
- c) Standaryzowane testy wielokrotnego wyboru
- d) Oceny koleżeńskie i samooceny

!DZIĘKUJEMY!

O NAS

@transform

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Ten materiał jest dostępny na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).